

Hyvärinen Liisa VM

Lähettäjä: Pirjo Rantalainen <pirjo.rantalainen@orimattila.fi>
Lähetetty: 20. kesäkuuta 2017 12:45
Vastaanottaja: Valtiovarainministerio VM
Aihe: Orimattilan lausunto HE 15/2017
Liitteet: kh0619liite_lausunto_HE_maakuntauudistus.docx

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Hei,

Orimattilan kaupunginhallitus päätti lausunnosta kokouksessaan eilen 19.6.2017. Ohessa lausunto.

Terveisin,
Pirjo Rantalainen
hallintopalvelukeskus
Orimattilan kaupunki
p. 044 781 3502

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Johdanto

Tämä hallituksen esitysluonnos liittyy eduskunnalle 2.3.2017 annettuun hallituksen esitykseen HE 15/2017 vp. (maakuntauudistuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta) ja se sisältää ehdotukset maakunnille valtiolta ja kunnilta siirrettäviä eräitä muita kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä ja pelastustoimen tehtäviä koskevien erityislakien muuttamiseksi. Lisäksi hallituksen esitysluonnos sisältää ehdotukset Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston, aluehallintovirastojen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen lakkauttamisesta sekä uuden Valtion lupa- ja valvontaviraston viraston perustamisesta.

Lausuntopyyntö koostuu kolmesta osuudesta (A-C).

- **A. käsittelee maakuntauudistuksessa maakunnille siirtyviä tehtäväaloja, jotka perustuvat maakuntalain maakuntien tehtäväalan määrittävään 6 §:ään. (kohta 1)**
- **B. käsittelee valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia ja sen edellyttämiä uusien virastojen perustamista koskevia lakiehdotuksia (kohta 2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta ja kohta 3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta).**
- **C. käsittelee hallituksen esityksen sisältämää ehdotusta voimaannpanolaiksi sekä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan uudistuksen edellyttämät tehtäväsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoille. (kohdat 4-6)**

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä (luoda käyttäjätunnus) ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Rekisteröitymiseen tarvitaan sähköpostiosoite ja vahva tunnistautuminen verkkopankkitunnuksilla, mobiili- tai kansalaisvarmenteella. Virkamieskäyttäjät voivat tunnistautua käyttäen VIRTU-tunnistautumispalvelua.

Lausunnon aloittavasta käyttäjästä tulee oletuksena vastuuvaimistelijä. Kun käyttäjä on klikannut 'Aloita lausunto' painiketta, voi hän tämän jälkeen lisätä muita valmistelijaita lausuntoon lisäämällä heidän sähköpostiosoitteensa. Myös vastuuvaimistelijan voi vaihtaa klikkaamalla "Muokkaa" ja lisäämällä kyseisen henkilön sähköpostiosoite. Jokainen

valmistelija tulee muistaa tallentaa erikseen klikkaamalla +-ikonia. Jokaiselle lisätylle henkilölle lähtee sähköpostitse pyyntö liittyä valmistelutiimiin.

Lausuntopyyntö ja kyselylomakkeen voi tulostaa kokonaisuudessaan Word- tai PDF-tiedostoksi klikkaamalla "Lausuntopyyntö taustatiedot" –otsikkorivillä olevaa Word- tai PDF-kuvaketta ja tallentamalla tiedosto omalle työasemalle.

Jos lausunto annetaan organisaation nimissä, tulee huolehtia siitä, että lausunnon hyväksyminen tapahtuu organisaation käytäntöjen mukaisesti. Lausuntopalvelu.fi:ssä lausuntoluonnoksen voi lähettää toiselle käyttäjälle hyväksyttäväksi ennen lausunnon julkaisua. Myös hyväksyjän tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:n käyttäjäksi.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet -> Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan valtiovarainministeriölle viimeistään 19.6.2017.

Valmistelijat

Hallituksen esitykseen liittyen lisätietoja antavat

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti p. 0295163012
etunimi.sukunimi@stm.fi

Valtiovarainministeriö:

Hallitusneuvos Ilkka Turunen p. 02955 30097
Lainsäädäntöneuvos Sami Kouki p. 02955 30129
Lainsäädäntöneuvos Jaska Siikavirta p. 02955 30370
etunimi.sukunimi@vm.fi

Lisätietoja lausuntopalvelu.fi:n käytöstä voi pyytää palvelun ylläpidosta osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausuntopyyntöön vastaamiseen liittyviin teknisiin kysymyksiin vastaa myös hankeassistentti Pirjetta Silvast, p. 02955 30412 (lomalla vk 17) ja erityisasiantuntija Hanna-Maria Paakkolanvaara, p. 02955 30240, etunimi.sukunimi@vm.fi.

Yhteyshenkilöt ministeriöittäin:

Oikeusministeriö: ylijohtaja Sami Manninen, p. 02951 50318, etunimi.sukunimi@om.fi
Sisäministeriö: hallitusneuvos Ilpo Helismaa, p. 02954 88422, etunimi.sukunimi@intermin.fi
Opetus- ja kulttuuriministeriö: neuvotteleva virkamies Iiris Patosalmi, p. 02953 30250, etunimi.sukunimi@minedu.fi
Maa- ja metsätalousministeriö: hallitusneuvos Tanja Viljanen, p. 02951 62353, etunimi.sukunimi@mmm.fi
Liikenne- ja viestintäministeriö: lainsäädäntöjohtaja Silja Ruokola, p. 02953 42367, etunimi.sukunimi@lvm.fi
Työ- ja elinkeinoministeriö: neuvotteleva virkamies Elina Isoksela, p. 02950 63719, etunimi.sukunimi@tem.fi
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö: hallitusneuvos Anne Kumpula, p. 02951 63705,

etunimi.sukunimi@stm.fi

Ympäristöministeriö: lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn, p. 02952 50255,

etunimi.sukunimi@ym.fi

Linkit

<http://alueuudistus.fi/lausuntopyynnot> - Taustamateriaaleja lausuntopyyntöön ja aiempiin lausuntokierroksiin liittyen.

<http://alueuudistus.fi/sv/begaran-om-utlatande> - Bakgrundsmaterial om begäran om utlåtande och tidigare remissbehandling

<http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-huhtikuu2017> - Hallituksen esitykseen liittyviä oheismateriaaleja.

Liitteet:

1. MAKU II yleisperustelut.pdf
1. LS II allmänna motiveringar.pdf
2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta.pdf
2. Lag om Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet.pdf
3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta.pdf
3. Lag om Statens ämbetsverk på Åland.pdf
4. MAKU II lakiehdotukset.pdf
4. LS II Lagförslag.pdf
5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut.pdf
5. LS II detaljmotiveringar.pdf
6. Voimaanpanolaki.pdf
6. Införandelag.pdf

A. MAAKUNTAUUDISTUKSESSA MAAKUNNILLE SIIRTYVÄT TEHTÄVÄALAT

Tähän hallituksen esitykseen sisältyvät maakuntien tehtävät koostuvat kahdestakymmenestä yhdestä [maakuntalain 6 §:n](#) mukaisesta tehtäväalasta.

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

- ☐ Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)
- ☐ Ei

Terveydensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Ympäristöterveydenhuollon kokonaisuuden hoitaminen siirtyisi maakunnalliseksi tehtäväksi.

Ympäristöterveydenhuollon rooli ja asema terveyden edistämisessä on syytä kirjata terveydensuojelulakiin, jolloin samalla varmistetaan yhteistyö kuntien ja maakunnan välillä terveyshaittojen ehkäisyn osalta.

Eläinsuojelulaissa uutena tehtävänä maakunnalle tulisi velvollisuus järjestää eläinsuojeluvalvonta kiireellisiä tehtäviä varten myös virka-ajan ulkopuolella. Maakunnallinen eläinlääkäripäivystys, eläintautipäivystys ja eläinsuojelupäivystyksen hoitaminen yhtenä kokonaisuutena maakunnassa tuonee kustannustehokkuutta mutta samalla tulee varmistaa valtakunnallinen koordinaatio ja toimenpiteet erityisesti eläintautien vastustamisen osalta.

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Orimattilan kaupunki katsoo, että maakunnan kehittämistyön pitäisi olla maakunnan omista tavoitteista ja intresseistä lähtevää koko maakunnan alueiden erityispiirteet huomioon ottavaa kehittämistä. Maakuntahallintoon siirtyy Orimattilasta viljelijätukihallinto. Perustehtävänä tulee edelleen olla viljelijätukihallinnon ja muiden siihen liittyvien tehtävien hoitaminen. Väliaikaishallinto valmistelee ja tuleva maakuntavaltuusto päättää, mitä maakunta tekee. Maataloushallinnon ns. Yta-alueet ja maakunnat ovat tässä asiassa kovin erilaisia ja tämä tulee huomioida maakuntauudistuksen valmistelussa.

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Ei lausuttavaa.

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Ei lausuttavaa.

Aluekehittämismääräysten erät tehtävät (HE 2.3.5)

Aluekehittämisessä ja sen eri viranomaistehtävissä on pyrittävä heti uudistuksen alusta alkaen siihen, että valtio - maakunta - kunta toimijoiden tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet alueen elinvoiman, työllisyyden ja kilpailukyvyn lisäämisessä saadaan kohtaamaan ja että ne ovat yhtenäiset. Aluesuunnittelun osalta on tärkeää, että kunnan vaikuttamismahdollisuudet säilyvät maakuntakaavoituksessa.

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Ei lausuttavaa.

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Maakuntakaavoituksen tulee olla selvästi aiempaa yleispiirteisempää ja keskittyä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden edistämiseen ja useamman kunnan aluetta koskevien aluevarauksien yhteensovittamiseen. Tältä osin lakiehdotus on perusteltu ja pysyminen yleispiirteisellä tasolla korostaa kuntien yleiskaavoituksen merkitystä. Aluesuunnittelun osalta on erityisen tärkeää, että kunnan vaikuttamismahdollisuudet säilyvät maakuntakaavoituksessa ja kuntien tarpeet tulevat näissä huomioitua.

Kunnan elinvoiman kannalta liikennejärjestelmään ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin liittyvät kysymykset ovat keskeisiä kuntien itsehallinnon näkökulmasta.

MRL 191 §:ssä säädettäisiin valitusoikeudesta kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä mm. siten, että valitusoikeus on myös maakunnalla ja kunnalla, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia. Maakunnan valitusoikeus tulee rajata vain seikkoihin, joilla on valtakunnallista tai maakunnallista merkitystä.

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

ELY-keskusten lakkauttaminen (tehtävien karsiminen ja loppujen siirtäminen maakuntaan) muuttaa merkittävästi alueiden käytön suunnittelun yhteistyömenettelyjä. Suurin huolenaihe on riittävien resurssien varmistaminen maakunnissa. Kuntakaavoitus ei saa hidastua tarvittavasta viranomaisyhteistyöstä (esim. kaavalausunnot maakunnallisen ja/tai valtakunnallisen liikenneverkon ympäristössä).

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Ympäristönsuojelun, kaavalausuntojen ja luonnon yleisen edun vaalimisen osalta on merkittävä asia, tullaanko maakunnista pyytämään kaavalausunto nimenomaan ympäristönsuojelunäkökulmasta lähimmältä valtion lupa- ja valvontaviraston ympäristönsuojeluun erikoistuneelta toimijalta vai joltain muulta taholta. Tämä tulee selkeästi määritellä laissa.

Maastoliikennelain yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Ei lausuttavaa.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Ei lausuttavaa.

Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Alueellisen liikuntaneuvoston tulee (lausunnonantajan roolissaan) tarkastella liikunnan edistämistä ja liikkumista aiempaa laajemmin. Samalla on liikuntasektorin vastuiden lisäksi huomioitava eri hallinnonalojen tehtävät Tämä koskee mm. ulkoilureittien ja muun matalan kynnyksen ympäristöjen liikunnan lisäämistä osana kuntien hyvinvoinnin edistämistehtävää sekä sen tukemista. Asukkaiden liikunnallisen ja aktiivisen elämäntavan tukeminen tulee saada kiinteäksi osaksi kaikkea kaupunki-, yhdyskunta- ja investointisuunnittelua.

Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Ei lausuttavaa.

Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Ei lausuttavaa.

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Ei lausuttavaa.

Alueelliset romanciasiain neuvottelukuntia ja romanciasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Ei lausuttavaa.

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Ei lausuttavaa.

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Ei lausuttavaa.

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Orimattilan kaupunki katsoo, että esitetty rakennusvalvonnan tehtävien siirto maakunnalle ei ole kannatettava vaihtoehto. Rakennusvalvonnan tehtävien hoitaminen maakunnan tasolla olisi erittäin haasteellista useastakin syystä. Seudullinen yhteistyö on osoittanut kuinka haasteellista se käytännössä on. Kaikissa erilaisissa yhteistyömuodoissa on ollut vaikeutensa.

Kuntien rakennusvalvontataksat ovat pienissä kunnissa olleet erittäin alhaisia. Vain suurimmat kunnat ovat pystyneet kattamaan menonsa taksan avulla. Nyt esitetyssä muodossa kunnat rahoittaisivat rakennusvalvonnan käytännössä kahteen kertaan. Taksa on korjattavissa, mutta miten pystytään rakentamaan olemattomat paikkatiedot ja kartat. Kuinka yhdistetään rakennusvalvontojen

tietojärjestelmät kun sähköinen asiointi hakee vielä muotoaan. Suurin heikkous maakuntaan siirtymisessä olisi jokapäiväisen yhteistyön vaikeutuminen paikallisen maankäytön ja muiden virkamiesten ja tahojen kanssa. Riskinä on, että paikallistuntemus ja asiakaskontaktit katoavat.

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Maakunnan tehtävät tulee rajata mahdollisimman yksiselitteisesti siten, että rajauksessa kuntien yleistä toimivaltaa kunnioitetaan. Lisäksi päällekkäisyydet kuntien tehtävien kanssa tulee karsia

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtäväalojen osalta

Alueellisten ELY-keskusten ja TE – toimistojen tehtävien siirtyessä maakunnille tulee varmistaa, että myös jatkossa yritys-, työllisyys- lupa ym. palvelut järjestetään läheisyysperiaatteella siten, että kunta, paikallinen yrittäjä tai työtön saavat tarvitsemansa palvelut tehokkaasti. Erityisesti kuntien työllisyyden hoidon ja toimintayksiköiden vahva asiantuntemus paikallisena työllistämisen toimijana ja palveluiden tuottajana tulee huomioida.

Mikäli kunnallinen toimivaltainen viranomais hoitaa julkista joukkoliikennettä koko maakunnan alueella, olisi tämän viranomaisen tarkoituksenmukaista hoitaa koko joukkoliikennekokonaisuutta eli myös nykyisen ELY-keskuksen toimivaltaan kuuluvia lupaviranomaistehtäviä.

B. VALTION LUPA-, OHJAUS- JA VALVONTATEHTÄVIEN UUELLEENORGANISOINTI

Hallituksen esitykseen sisältyy ehdotukset valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisoinniksi. Esityksellä perustettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirasto, jolle koottaisiin pääosa lakkautettavaksi ehdotettavien aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtävistä sekä osa lakkautettavaksi ehdotettavien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävistä. Valtion lupa- ja valvontavirasto olisi toimivallaltaan valtakunnallinen ja tehtäviltään monialainen valtion hallintoviranomainen, joka turvaisi alueilla toimien perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista ja valvoisi yleistä etua hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä. Virastotyyppiltään Valtion lupa- ja valvontavirasto olisi uudenlainen valtioneuvoston alainen ja sitä ohjaavien ministeriöiden yhteinen virasto. Esitykseen sisältyy myös ehdotus laiksi Ahvenanmaan valtionvirastosta. Laki ei muuta Ahvenanmaan valtionviraston asemaa eikä merkittävässä määrin tehtäviäkään.

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjaus ehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

- ☐ Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)
- ☐ Ei

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Erityisesti valvonta- ja lupatehtävissä ajan tasalla olevan, kattavan, puolueettoman ja monipuolisen tausta-aineiston olemassaolo, ylläpito ja käyttömahdollisuus ovat tärkeitä. Jos valtakunnallinen valtion lupa- ja valvontavirasto kilpailuttaa esim. laboratoriopalvelut, melumittaukset yms. ja yksi yksityinen yritys voittaa kilpailun, niin miten turvataan viranomaisten mahdollisuus selvittää tutkimusten luotettavuus ja puolueettomuus monopoliyhtiön rinnalla.

Suomen ympäristökeskuksen rooli voisi jatkossa olla riittävien seuranta-/taustatietojen hankinta ja arkistointi sekä erityisasiantuntijarooli. Ympäristökeskus voisi toimia myös kuntien sekä valtion lupa- ja valvontatehtävissä toimivien virkamiesten peruskoulutuksen ja lakimuutoskoulutuksen tarjoajana. Näin voitaisiin varmistua, että viranomaisten koulutus ei jatkossa tule kohtuuttoman kalliiksi kunnille ja valtiolle ja että molempien tasojen viranomaiset saavat oikea-aikaista ja riittävää ja yhtenäistä peruskoulutusta omiin virkatehtäviinsä.

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kannalta valtion lupa- ja valvontaviraston tulee ehdottomasti säilyttää erityisasiantuntemus ympäristöasioissa nimeämällä virastoonsa asiantuntijoita. Kuntatasolla yksittäisten virkamiesten toimenkuva voi koostua useamman toimialan tehtävistä, mutta valtion tason toimijalta edellytetään jo erikoistumista. Valtion lupa- ja valvontaviraston tulee pystyä olemaan kuntatason toimijoiden tukena vaikeissa erityiskysymyksissä ja hallitsemaan suurempia kokonaisuuksia.

Nykyisissä ELY-keskuksissa on ollut oma ympäristöasioihin perehtynyt juristi. Kunnan näkökulmasta ympäristöjuristien asiantuntemus pitää pystyä säilyttämään kullakin alueella.

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Laissa tulee varmistaa, että alueelliset erityispiirteet voidaan riittävästi huomioida viranomaistyössä. Selvintä olisi, jos luvanmyöntäjä ja valvoja olisivat samat ja alueelta, missä kohde on. Tällöin valvojalla olisi paras mahdollinen tietotaito ko. kohteesta. Samoin luvan päivittäminen perustuisi käytännön kokemuksiin juuri ko. toiminnasta ko. ympäristössä. Jatkossa myös valtion lupa- ja valvontaviraston ja TUKESin roolit lupa- ja valvonta-asioissa tulee saada selkeytettyä.

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Ei lausuttavaa.

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Orimattilan kaupunki toteaa, että Porvoonjoen valuma-alue kuuluu sekä Hämeelle että Uudellemaalle. Tällaisten vastaavien alueiden valtion lupa- ja valvontatehtävien hoitaminen olisi lakitasolla huomioitava pakollisena yhteistyöalueena. Alueellisia kokonaisuuksia ei pitäisi pilkkoa keinotekoisilla hallinnollisilla ilmaan/veteen piirretyillä rajoilla.

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Ns. YVA-prosessi tulee organisoida käytännössä uudessa virastossa siten, että puolueettomuus ja asiantuntemus säilyvät.

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

- ☐ Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)
- ☐ Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

C. MAAKUNTAUUDISTUSTA JA VALTION LUPA-, OHJAUS- JA VALVONTATEHTÄVIEN UUELLEENORGANISOINTIA KOSKEVA VOIMAANPANOLAKI SEKÄ ERITYISLAKIEN MUUTOKSET

Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (6. Voimaannpanolaki): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaannpanolain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

- ☐ Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)
- ☐ Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Lakiluonnoksen valtion lupa- ja valvontavirastosta yksityiskohtaisista perusteluista jää kuva, että ympäristönsuojelun kannalta moni asia jää lakimuutoksen jälkeenkin käytännön toteutuksen kannalta edelleen odottamaan tärkeitä ratkaisuja. Kunnan näkökulmasta tämä lakiluonnos näyttäisi elävän omaa elämäänsä ja maakuntauudistus omaansa ilman, että näitä tässä vaiheessa yritettäisiin yhteensovittaa toiminallisesti paremmin yhteen.

Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Maakuntauudistuksessa Hämeen maakuntavirastot ovat Lahdessa ja Hämeenlinnassa. Tämä herättää kysymyksiä. Miten henkilöstö jakautuu näiden kahden välillä? Mitkä ovat valtion lupa- ja valvontaviranomaisen ja maakunnan ympäristönsuojelun (kehittämis- ja seurantatehtävät) henkilöstöresurssit ja niiden riittävyys? Lakiluonnos ei turvaa tältä osin mitään minimivalmiutta.

Kunnista siirtyvän henkilöstön tulee olla yhdenvertaisessa asemassa valtiolta siirtyvän henkilöstön kanssa liikkeenluovutuksen jälkeen, myös lisäeläkeoikeuden osalta.

Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Orimattilan kaupungin kanta kuntien ja maakuntien omaisuusjärjestelyihin on, että järjestelyt eivät saa heikentää kaupungin varallisuusasemaa. Myös Kuntaliitto on tiedotteessaan 10.5.2017 ilmaissut huolensa kuntien varallisuusaseman heikentymisen uhkasta. Tiedotteen mukaan kuntasektorilta on siirtymässä maakunnille arvioilta noin 2 miljardin euron edestä varallisuutta korvauksetta sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä. Hallituksen esityksen mukaan maakunnille siirtyviin tehtäviin liittyvä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille, mutta kuntien omistukseen jäävät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat ja kiinteistöt, jotka maakunnilla olisi velvollisuus vuokrata kolmeksi vuodeksi.

Orimattilan kaupunki edellyttää, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajaakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kaupungille taloudellisia vaikeuksia, vaan riskit tulee jakaa tasapuolisesti maakuntien kanssa. Kaupungin sote-kiinteistöjen investointihankkeita on osin rakennettu lainarahoituksella, joiden takaisinmaksusta kaupunki joutuu huolehtimaan, elleivät kiinteistöt siirry velkoineen maakunnille. Tämä tulee vaikuttamaan negatiivisesti kaupungin riski- ja luottoluokitukseen, luottokelpoisuuteen sekä mahdollisesti lainarahoituksen hintaan tulevaisuudessa.

Kuntaliitto on esittänyt, että maakunnalle tulisi siirtää kaikki kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvä omaisuus, myös kiinteistöt ja, että siirtyvästä omaisuudesta tulisi maksaa kunnille korvaus. Maapohjat jätettäisiin kuitenkin kuntien niin halutessa siirron ulkopuolelle. Orimattilan kaupunki on tässä Kuntaliiton esityksen kannalla.

Orimattilan kaupunki vetoaa myös siihen, että useimmat aikaisemmat valtion ja kuntien väliset muutokset on toteutettu niin, että omaisuutta luovuttanut taho on saanut siitä korvauksen. Näin on toimittu myös muissa Pohjoismaissa vastaavissa muutoksissa.

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Hallituksen lakiesitykseen sisältyy maaseudun kehittämisen tukemista koskeva siirtymäsäännös. Sen mukaan Kanta- ja Päijät-Hämeen maakuntien pitää sopia keskenään yhteistoiminnasta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014 – 2020 toimeenpanossa niin, että vain jompikumpi maakunnista tekee päätöksiä ohjelmakauden loppuun saakka. Tämä on ristiriidassa maakuntien itsehallinnon kanssa. Yhtenä uudistuksen tarkoituksena on ollut vahvistaa eri rahoituslähteiden synergiaa ja integroitua näkökulmaa maakuntatasolla, ja nyt tämä pykälä uhkaa romuttaa saavutettavissa olevat synergiaedut (mm. rakennerahastojen kanssa) maakuntatasolla. (Myös monien muiden tehtävien osalta 18 maakuntaa on epätarkoituksenmukainen aluejako (ml. rakennerahastotehtävät), mutta jos se on kerran päätetty, niin linjan täytyy pitää tässäkin kohdassa!)

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjausehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

- ☐ Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)
- ☐ Ei

Kommenteissa pyydämme viittaamaan lukuun, lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Maakuntauudistuksen osalta voidaan todeta, että parhaiten maakunta edistää kuntien alueidenkäytön suunnittelua vuorovaikutteisessa yhteistyössä kuntien kaavoittajien kanssa ja ottamalla huomioon kuntien yleispiirteisen maankäytön suunnittelun ja elinkeinopolitiikan tavoitteet huomioon maakuntakaavoituksessa ja maakuntastrategiassa.

Esityksessä maakuntastrategia ja maakuntakaava ovat hyviä ilmaisuja. Useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön kannalta merkittäviä kokonaisuuksia, joissa maakunnalla ja kunnilla tulee olla tiivistä yhteistä vuorovaikutteista suunnittelua, ovat mm. jätehuoltoon, maa-ainesten ottoon, liikenneverkkoon yms. liittyvät kysymykset.

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

- ☐ Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)
- ☐ Ei

Mikäli tiedätte kommenttinne koskevan tiettyä hallinnonala, pyydämme jättämään kommenttinne ko. hallinnonalan alle. Muussa tapauksessa voitte jättää uudistuksen täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin liittyvän yleisen kommenttinne hallinnonalariippumattomana palautteena.

Ulkoministeriön hallinnonala

Oikeusministeriön hallinnonala

Sisäministeriön hallinnonala

Puolustusministeriön hallinnonala

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Ympäristöministeriön hallinnonala

Uudistusesityksen johdosta on tärkeää määritellä millä tavalla valtion uusi virasto tulee tekemään yhteistyötä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Erityisesti valtion ja kuntien viranomaisten välinen työnjako, yhteistyö, kehittämistoimet ja tiedon siirto lupa- ja valvonta-tehtävissä ovat oleellisen tärkeitä asioita. Samoin myös kuntien asiantuntemuksen saaminen valtion erityisasiantuntijoilta. Muutoin on vaarana, että valtion lupa- ja valvontaviranomaisesta tulee vain sähköinen viranomainen, joka ei enää ota vastaan asiakkaita kuin poikkeustapauksissa ja paikallinen palvelutoiminta jää vähäiseksi.

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

Kouki Sami
Valtiovarainministeriö

Paakkolanvaara Hanna-Maria
Valtiovarainministeriö